

El crític literari Harold Bloom va pronunciar dissabte a la Poets House de Nova York una conferència sobre Catalunya i la seva literatura ■ MIGUEL RAJMIL

El crític literari Harold Bloom sorprèn el públic de Nova York amb un lúcid retrat de la societat catalana i un elogi de la seva literatura

“Si fos català voldria la independència”

Lara Bonilla
NOVA YORK. SERVEI ESPECIAL

El crític literari novaiorquè d'origen jueu Harold Bloom és un notable difusor de Catalunya i la seva cultura. O, almenys, aquest és l'objectiu de l'Institut Ramon Llull, que aquests dies ha organitzat les jornades *Catalan Culture in New York*, i que vol fer de l'autor d'*El cànon occidental* un altaveu per estendre el coneixement de la literatura catalana.

Dissabte ja es va fer un primer pas entre els sectors més sensibilitzats de Nova York. Convidat pel Llull i davant l'auditori de la Poets House, Bloom va pronunciar una conferència en què va fer un repàs per la tradició poètica catalana, i durant la qual va fer tota una declaració d'intencions. “Jo sóc professor i no polític, però si jo fos català, desitjaria que el meu país fos independent d'Espanya, tot i que sé que això seria econòmicament inviable”, va afirmar Bloom.

Durant el seu discurs, el crític literari nord-americà

guardonat amb el Premi Catalunya va fer un retrat d'alguns dels autors més representatius de la literatura catalana com Lluís March i Espriu, i va donar algunes claus per entendre la realitat política i social del país.

“Catalunya és una civilització diferent i les seves diferències amb Castella són inicialment aclaparadores per a un amateur i foraster com jo”. Segons Bloom, Catalunya té un terç de català, un terç més de castellà i un terç d'internacional. I aquest és “l'etern problema”. “Catalunya i Castella tenen diferents temperaments i personalitats. Són dos pobles amb cultures i llengües diferents i no tenen res en comú”, va afirmar, alhora que va defensar l'existència de diverses Catalunyaes: Barcelona, Mallorca i València.

“Catalunya és una idea o un complex d'idees, així com un lloc i una gent que es manté unida per una llengua i una història d'opressió espanyola que va culminar en el franquisme”, va explicar l'escriptor, que

“Catalunya i Castella són dos pobles amb una cultura i una llengua diferents, no tenen res en comú”

El Llull projecta obrir oficina el 2006 a Nova York

“Cap novetat” en la crisi de l'Institut Ramon Llull. Així ho va dir el seu director, Xavier Folch, que no va voler aclarir si renunciarà al càrrec. Va explicar, en canvi, que el Llull projecta obrir aquest mateix any una oficina a Nova York que faria les funcions d'ambaixada cultural. Ja s'han iniciat converses amb universitats nord-americanes i en un futur també es vol obrir una oficina a París i en altres ciutats en col·laboració amb l'Institut Cervantes. “Però això depèn dels pressupostos que s'autoritzin”, va precisar.

va aprofitar-ho per atacar “el règim teocràtic i militarista” del seu país. En termes literaris, Bloom va qualificar els autors catalans de “poetes universals”. De Ramon Llull va dir que és “el Cervantes de Catalunya” i va afegir que Llull va “reinventar l'idioma català” igual com van fer Shakespeare, Dante, Goethe i Montaigne amb les seves respectives llengües.

Lul·lians i freudians

Bloom també va parlar del vessant espiritual i teològic de Llull i es va preguntar “per què l'Església romana no l'ha fet mai sant”, per acabar conclouent que és “el català dels catalans i ser sant seria irrellevant”. Per l'estudiós, la influència de Llull ha estat tan important que considera que tots els grans pensadors i escriptors catalans són lul·lians de la mateixa manera que “molts dels de la meua generació érem freudians”.

Sobre March, va dir que la poesia espanyola encara hauria d'esperar gairebé un segle després de la seva

mort abans que Garcilaso, Góngora, Lope de Vega i Quevedo “no fessin alguna cosa semblant al mode sublim de March”. A Salvador Espriu, Bloom el va qualificar de “la consciència de la llengua catalana” i “el gran poeta modern de la transliteració”. “Pocs pobles són tan devots de la seva millor literatura imaginativa com els catalans. Barcelona en particular és una ciutat de ciutats com Nova York, Roma i París, i s'assembla més a elles per ser ciutat de la imaginació”, va dir.

El text de la conferència serà publicat en català, castellà, alemany i anglès i es distribuirà per fires literàries, com ara la Fira del Llibre de Frankfurt 2007, on Catalunya és la cultura convidada d'honor. “No ens fem il·lusions que a partir d'ara canviï el coneixement que als Estats Units, en general, i a Nova York, en particular, es té de la cultura catalana, però hem fet un pas i la presència de Harold Bloom ens ajuda especialment”, va dir el director de l'Institut Llull, Xavier Folch. ■

Dos llibres retraten el Joan Fuster escriptor i articulista

Ester Pinter
BARCELONA

La Universitat de València (UV) acaba de publicar *Joan Fuster, vicis de la lectura*, les impressions i reflexions que van causar en l'assagista escriptors d'altres llengües, i *Viure per viure*, que reuneix els 12 articles que Fuster va escriure al diari *El País* entre 1979 i 1986. Aquestes dues publicacions se sumen a la recent edició, també de la UV, de *Bestiari*, recull inèdit d'aforismes.

Ferran Carbó, coordinador de la Càtedra Fuster de la UV i del primer d'aquests llibres, assegura que Fuster va ser un devorador infatigable de llibres, com ho demostra que en reunís fins a 35.000 a la seva biblioteca, sobre els quals va deixar nombrosos testimonis escrits. A *Joan Fuster, vicis de la lectura*, els investigadors Antoni Martí Moner, Guillem Calaforra, Montserrat Prudon, Giuseppe Tavani i Juan M. Ribera analitzen la vinculació de l'assagista amb les literatures alemanya, francesa, italiana i espanyola, i Isidre Crespo fa una selecció d'alguns dels seus textos.

Antoni Furió, cap de publicacions de la UV i autor del pròleg de *Viure per viure*, explica que al recull hi surt un Fuster decebut amb el rumb de la Transició. Tanmateix, afegeix que a diferència d'altres columnes simultànies més militants i corrosives a altres mitjans, els escrits d'*El País* són més reposats i literaris. ■

El centenari de Lluís Victori, en una exposició

Redacció
BARCELONA

Una exposició retrospectiva del pintor i dibuixant Lluís Victori i Elías (1906-1983) commemora al Centre Cultural de Caixa Terrassa el centenari del seu naixement a Barcelona, malgrat que la seva pintura és bàsicament paisatgística (Vallès, Garrotxa, Plana de Vic). Banquer de professió, va fundar una empresa litogràfica el 1953 que li va permetre dedicar-se a l'art. Amat de catalanisme, artísticament va ser un enamorat del realisme de Jean-Baptiste Camille Corot. ■